

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se
maria.wikhall@regeringskansliet.se
Dnr A2021/01723
Vår referens: Gordon Hahn
gordon.hahn@coompanion.se

Stockholm 2021-11-10

Yttrande över promemorian ”Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet, Ds 2021:27”

1. Sammanfattning

1.1 Inställning

Givet att en utökad marknadsanpassning av det arbetsmarknadspolitiska systemet ska genomföras tillstyrker Coompanion de i promemorian framlagda lagförslagen och anser att de är nödvändiga för att ett reformerat arbetsmarknadssystem med fler externa leverantörer i ett LOV-system ska kunna genomföras.

1.2 Coompanion

Coompanion är en rådgivande organisation för människor och verksamheter som vill starta företag tillsammans, i kooperativa eller liknande organisationer. Vi finns på 25 platser i landet och är representerade i Sveriges samtliga län. Coompanion ger människor och organisationer som vill förverkliga idéer tillsammans skräddarsydd information, rådgivning och utbildning - från idé till framgångsrik verksamhet. Coompanion har över 100 medarbetare samt ägs och styrs lokalt av fler än 1200 medlemmar vilka precis som vi, vill verka för ett demokratiskt samhälle där samarbetet och allas engagemang är rena drivhuset för ekonomisk, social och hållbar tillväxt. Coompanion startar ca 500 nya kooperativa eller liknande verksamheter årligen och bidrar till utvecklingen av ca 2 500 kooperativa eller liknande verksamheter årligen, varav flertalet är inriktade på arbetsmarknadspolitiska området, oftast som en del av det bredare civilsamhället eller i form av sociala företag.

1.3 Allmänna inspel om promemorians analys och innehåll

Coompanion välkomnar att Arbetsförmedlingen fortsatt har en roll som ansvarig myndighet på det arbetsmarknadspolitiska området (sid 27) och att detta ansvar innefattar en bredd av arbetsmarknadspolitiska insatser för att svara mot varierande behov hos arbetssökande och arbetsgivare. Vi välkomnar att dessa insatser är heterogena och kan utföras av av fristående aktörer, t.ex. leverantörer, kommuner, arbetsgivare och idéburna aktörer, eller i Arbetsförmedlingens egen regi (sid 23).

Coompanion ställer sig generellt positiv till att det reformerade systemet fortsatt ska omfatta en bredd av aktörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser, såsom idéburna aktörer. Vi välkomnar att analysen bekräftar att det mervärde som idéburna aktörer tillför inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten behöver tas till vara även i den reformerade verksamheten. Det framgår dock inte hur Arbetsförmedlingen ska säkerställa att det framöver ska finnas goda förutsättningar för samverkan med sådana aktörer, t.ex. ideella föreningar, registrerade trossamfund, kooperativa rörelser samt arbetsintegrerade och sociala företag. Även Arbetsförmedlingens samverkan med folkbildningens aktörer identifieras som viktig för att folkbildningsinsatser ska kunna erbjudas inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (sid 42).

Vi upplever också en total avsaknad av detta i konsekvensanalysen av DS 2021:27 där förutsättningar eller konsekvenser för civilsamhället och den sociala ekonomin lyser med sin frånvaro. Dessa aktörer bidrar med ett mervärde men verkar med andra förutsättningar än den privata eller offentliga sektorn, varför en fördjupad konsekvensanalys är nödvändig, inkluderande denna sektor.

Vidare välkomnar Coompanion eftersträvan av en mångfald av aktörer eller aktörstyper samt leverantörer med lokal och regional kännedom. Som beskrivet i analysen ska en variation och mångfald av aktörer, inklusive idéburna aktörer, bland de leverantörer som tillhandahåller förmedlingsinsatser eftersträvas eftersom den enskilde så långt som möjligt ska ges möjlighet att påverka valet av leverantör (sid 48). Vi har dock svårt att utläsa hur detta ska kunna garanteras utifrån det skissade arbetsmarknadspolitiska systemet som är presenterat. Coompanion efterfrågar en tydligare konsekvensanalys som helt inkluderar civilsamhället, den sociala ekonomin, de idéburna aktörerna.

Vid flera ställen i analysen hänvisas till kommunernas kompetens, vilket vi håller med om, men önskar även att civilsamhället, den sociala ekonomin också inkluderas, då motsvarande och kompletterande kompetens finns hos de idéburna aktörerna. För de individer som står långt från arbetsmarknaden och redan har upparbetade kontakter med kommunen, kan insatser i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och respektive kommun vara det mest effektiva sättet att komma närmare ett arbete. Arbetsförmedlingen kommer därför även i den reformerade verksamheten att behöva ha ett långsiktigt och utvecklingsinriktat förhållningssätt till samverkan med kommunerna (sid 41). Detta gäller enligt oss i lika hög grad de idéburna aktörerna.

På samma sätt som vi saknar en konsekvensanalys av hur reformeringen påverkar civilsamhället, den sociala ekonomin saknar Coompanion också en djupare analys av konsekvenser för olika målgrupper, särskilt långtidsarbetslösa. Vi saknar helt en analys av utvecklingen på svensk arbetsmarknad och skillnaderna mellan förutsättningarna hos gruppen långtidsarbetslösa och de krav dagens arbetsmarknad ställer. Inte heller bakgrunden till den historiskt höga långtidsarbetslösheten ges någon djupare analys eller hur den nu pågående reformeringen av arbetsförmedlingen påverkat långtidsarbetslösheten.

2. Lagförslagen

2.1 Nya sekretessbestämmelser för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Coompanion ställer sig bakom förslagen om nya sekretessbestämmelser för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och anser att detta är grundläggande och nödvändiga förändringar i den existerande lagstiftningen när den arbetsmarknadspolitiska verksamheten utförs av leverantörer och underleverantörer på uppdrag av Arbetsförmedlingen.

2.2 En särskild sekretessbrytande bestämmelse införs för Arbetsförmedlingen

Coompanion anser att det är naturligt att Arbetsförmedlingen har möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter i syfte att underlätta enskildas integrering i arbetslivet då den arbetsmarknadspolitiska verksamheten utförs av kompletterande aktörer. Detta är särskilt viktigt för att skapa en sammanhållen process från myndigheten till leverantören i syfte att säkerställa att leverantörer ska kunna arbeta vidare med kartläggning från Arbetsförmedlingen samt med individanpassade insatser. Vi efterfrågar dock tydlighet om vilka typer av uppgifter det skulle kunna handla om.

2.3 Tystnadsplikt hos leverantörer och underleverantörer

Coompanion anser att detta är en nödvändig bestämmelse när en betydande andel av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten bedrivs av kompletterande aktörer. De föreslagna straffrättsliga sanktionerna bidrar även med incitament att inte bryta mot tystnadsplikten och ökad rättssäkerhet i relation till enskilda personliga förhållanden.

2.4 Leverantörers skyldighet att lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen

Coompanion anser att det är nödvändigt att leverantörer som bedriver arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen har krav att lämna uppgifter som myndigheten behöver i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Detta för att säkerställa uppföljning och möjliggöra åtgärder vid brister. Det är av stor vikt att Arbetsförmedlingen fortsatt har tillgång till den information som är nödvändig för att myndigheten ska kunna fatta arbetsmarknadspolitiskt motiverade beslut om insatser för arbetssökande och ha en god kontroll i förhållande till individersättningarna.

2.5 Ändringar i Arbetsförmedlingens registerlag

Coompanion tillstyrker att de paragrafer som reglerar ändamålen för Arbetsförmedlingens behandling av personuppgifter och direktåtkomst ska ändras genom att begreppet kompletterande aktör ersätts med begreppet leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen då detta bättre refererar till det reformerade arbetsmarknadspolitiska systemet.

2.6 Personuppgiftsbehandling hos leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser

Coompanion delar promemorians slutsats att det inte behöver införas någon ytterligare lagreglering om personuppgiftsbehandling hos leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser då vi uppfattar att de bestämmelser och förordningar som finns är tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske hos leverantörer som utför insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen.

2.7 Följdändringar i arbetslöshetsförsäkringen

Coompanion tillstyrker definitionsförändringen och välkomnar förtydligandet om att det är hos Arbetsförmedlingen som det upprättas en individuell handlingsplan och att det är till den myndigheten som en sökande ska lämna en aktivitetsrapport samt att det är Arbetsförmedlingen som anvisar en sökande att söka lämpligt arbete.

2.8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Coompanion anser att lagändringarna kan träda i kraft den 1 december 2022, givet att de påtalanden vi ger under rubrikerna i avsnitt 1 i detta remissvar är åtgärdade.

Detta remissvar är behandlat och antaget av Coompanion Sveriges styrelse på styrelsemötet den 10 november 2021

Gordon Hahn

Ordförande Coompanion Sverige

COOMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

Coompanion Sverige
Skånegatan 61
116 37 Stockholm
www.coompanion.se